

Siwecova 2428/2
130 00 PRAHA 3

Č.j.: ABS 797/2011 KR

V Praze dne 14.2.2011

Úřad pro ochranu osobních údajů
RNDr. Igor Němec
předseda
Pplk. Sochora 27
170 00 PRAHA

prostřednictvím

Úřadu pro ochranu osobních údajů
Odboru správních činností
Pplk. Sochora 27
170 00 PRAHA

Ke sp. zn. : SPR - 6601/10-21

Správní orgán: Úřad pro ochranu osobních údajů
odbor správních činností
Pplk. Sochora 27
170 00 Praha 7

Účastník řízení: Česká republika – Archiv bezpečnostních složek
se sídlem Siwecova 2, Praha 3, 130 00
IČ 751 12 817
jejímž jménem jedná ve smyslu ust. § 21a odst. 3 zák. č. 99/1963
Sb., občanského soudního řádu,
pověřený pracovník Archivu bezpečnostních složek,
130 00 Praha 3, Siwecova 2
(adresa pro doručování písemností)

ROZKLAD

Archivu do rozhodnutí ÚOOÚ ze dne 31. ledna 2011, Zn. SPR-6601/10-21

Je tedy zcela zjevné, že Archiv nemůže zpřístupňovat archiválie pouze a výhradně na základě zákona č. 140/1996 Sb., a **je na vůli žadatele, kterou právní úpravu ve své žádosti upřednostní, pokud to není v rozporu se striktním právním režimem zákonů** (viz ust. § 82 odst. 4 zákona č. 499/2004 Sb.).

Nicméně z dosavadní aplikační praxe vyplývá, že může dojít ke vzájemnému doplňování ustanovení cit. právních norem za účelem vyhovění žádosti badatele.

Pokud má Úřad za to, že Archiv podle ust. § 13 odst. 1 písm. a) zákona č. 181/2007 Sb., zpřístupňuje archiválie primárně podle zákona 140/1996 Sb., **pouze na základě postupného, terminologicky vyjmenování příslušných právních norem**, Archiv takovou argumentaci musí odmítnout, a to z důvodu její formálně-právní nelogičnosti, ale zejména z důvodu a priori neakceptace žádosti badatele. Úřad není kompetentní a nepřísluší mu interpretovat zákon č. 181/2007 Sb., a navíc způsobem, který je **v neprospěch jak kontrolovaného subjektu, tak žadatele**.

Pokud by nastaly pochybnosti o charakteru dokumentů, které Archiv spravuje, jedná se podle Přílohy č. 2 archivního zákona **vždy o archiválie**. V tomto směru tedy podléhají v první řadě archivnímu zákonu.

Pokud by zákon č. 140/1996 Sb., výhradně upravoval problematiku archiválií bývalé StB, chyběla by zcela úprava např. ochrany archiválií, půjčování, správních deliktů na úseku archivnictví apod. Tento zákon tedy **nemůže být jediným zákonem** upravujícím nakládání (včetně zpřístupnění) s archiváliemi.

V ust. § 82 odst. 4 archivního zákona je upraven režim nahlížení kromě jiného podle zákona č. 140/1996 Sb., tedy „**archiválie mladší třiceti let, které byly zpřístupněny přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona podle zvláštních právních předpisů, podléhají režimu zpřístupnění podle právních předpisů platných přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.**“

Jako zvláštní právní předpis (viz blíže poznámka pod čarou č. 32 zákona č. 499/2004 Sb.) je zde uveden zákon č. 140/1996 Sb. Z tohoto ustanovení je **zcela zřejmý záměr zákonodárce** zachovat určitou kontinuitu zpřístupňování archiválií i v souvislosti k historickým konsekvencím. Podmínky třiceti let **a** zpřístupnění přede dnem nabytí účinnosti archivního zákona jsou zde dány **zcela jasně kumulativně**.

Argumentace Úřadu v tom smyslu, že v případě zákona č. 140/1996 Sb., se jedná o speciální úpravu, která má před obecnou úpravou zákona č. 499/2004 Sb., přednost, není dle právního názoru Archivu správná.

Stejně tak se Archiv **nemůže ztotožnit s argumentací** Úřadu na straně č. 4 cit. rozhodnutí, kde Úřad uvádí, že „**pokud se jedná o archiválii, je třeba zjistit, zda pochází z činnosti bývalé Státní bezpečnosti nebo bezpečnostní složky tak jak jsou definovány v § 3 písm. g) a h) zákona č. 140/1996 Sb.**“

Dle právního názoru Archivu nelze vymezit zpřístupňovaný a zveřejňovaný materiál podle ustanovení, které pouze vykládá pojmy.

V ust. § 2 zákona č. 140/1996 Sb., je uvedeno, že „*Předmětem zpřístupnění a zveřejnění jsou zachované nebo rekonstruované dokumenty vzniklé činností bezpečnostních složek v období od 25. února 1948 do 15. února 1990, evidované v dobových spisových nebo archivních pomůckách (registrech) těchto složek nebo jim nadřízených ústředních správních orgánů.*“ Toto pojetí předmětné problematiky ze strany Úřadu nemůže Archiv v žádném případě akceptovat.

Pokud Úřad ve svém rozhodnutí tvrdí, že Archiv umožnil neoprávněný nebo nahodilý přístup k osobním údajům, musí Archiv takovou argumentaci Úřadu odmítnout. Nelze umožnit přístup neoprávněný, pokud k němu dochází na základě badatelské žádosti, jejíž vyřízení je dle právního názoru **zcela v souladu s platnou právní úpravou**, což přímo také souvisí s námitkou proti výrazu „nahodilý přístup“, kdy veškeré badatelské studium probíhá **v souladu s badatelským řádem a dalšími interními předpisy** Archivu, rozhodně **tedy ne nahodile**.

K výjimce stanovenou Archivu v ust. § 37 odst. 11 zákona č. 499/2004 Sb., Archiv doplňuje, že odst. 1 cit. ustanovení se nevztahuje dle odst. 10 téhož ustanovení „*na archiválie vzniklé před 1. lednem 1990 z činností státních orgánů*“, nejen tedy na archiválie vzniklé činností bývalých bezpečnostních složek.

Na základě výše uvedeného je tedy zcela zjevné, že Archiv může zcela oprávněně zpřístupňovat archiválie u něj uložené v souladu se zákonem o archivnictví, jak učinil v případě kádrových spisů, které dne 8. července 2009 zpřístupnil panu [REDAKCE] [REDAKCE] jenž byl poučen o odpovědnosti vyplývající ze zákona č. 101/2000 Sb., přičemž toto poučení vlastnoručně podepsal. Poučení je součástí badatelského listu, jehož kopii Úřad disponuje.

Archiv má za to, že z důvodu nehomogenosti celé právní úpravy této oblasti, kdy několik zákonů upravuje obdobnou oblast, musí být postupováno **i v souladu s obecnými zásadami státní správy**, jako je zásada dobré správy, zásada hospodárnosti, ale také zásada, kdy státní správa je službou veřejnosti.

III.

Archiv tedy trvá na tom, že jeho **postup ve výše uvedené věci byl zcela v souladu s platnou právní úpravou** a závěrem rekapituluje:

- a) odůvodnění rozhodnutí je **neurčité**; neurčitost odůvodnění vyplývá zejména z argumentace na str. č. 4, týkající se úmyslu zákonodárce ve vztahu k ust. § 37 odst. 11, kdy orgán prvního stupně vůbec nezjistil co vlastně bylo úmyslem zákonodárce a ke svým právním závěrům dochází metodou pravděpodobnosti, což je v rámci rozhodování, zcela nepřípustné;
- b) odůvodnění rozhodnutí orgánu prvního stupně je **zmatečné**; zmatečnost odůvodnění vyplývá mj. ze str. č. 5 rozhodnutí, když správní orgán tvrdí, že mezi ust. § 37 odst. 11 a ust. § 82 odst. 4 zákona č. 499/204 Sb., je rozpor. Naopak, zákonodárce použil znění cit. ustanovení jako **komplementární, tedy doplňující**, čímž na straně jedné zcela zjevně ponechává příslušnému správnímu orgánu prostor pro aplikaci ust. § 37 zákona č. 499/2004 Sb., a na

- straně druhé, skrze ust. § 82 odst. 4 akceptuje již dosavadní stav, tedy aplikaci postupu příslušného státního orgánu dle zákona č. 140/1996 Sb.,
- c) je-li dle názoru orgánu prvního stupně mezi uvedenými ustanoveními nelogičnost či nikoli jedná se o zástupní problém; oba ustanovení jsou **platná, účinná a aplikovatelná**;
 - d) Archiv nikdy netvrdil, jak vyplývá ze str. č. 5 odůvodnění rozhodnutí, že postup podle ust. § 499/2004 Sb., měl nahradit postup dle zákona č. 140/1996 Sb. Archiv tvrdí, že se jedná o **dva právní režimy**, které jsou si podobné, nikoli však totožné a rozporné. Starší právní režim vyplývající ze zákona č. 140/1996 Sb., je zaměřen na případy, kdy svazek žádá fyzická osoba, žadatel sám na sebe (ust. § 4), kdy fyzická osoba, žadatel, žádá údaje o jiné osobě, nejde – li o cizince (ust. § 5), potažmo kdy žádá o údaje fyzická osoba, resp. oprávněná osoba o dokumenty (osobní svazek) té osoby, která byla mj. využita ve prospěch StB (ust. § 6);
 - e) v ust. § 8 zákona č. 140/1996 Sb., jsou stanoveny náležitosti žádosti a správní orgán žádost vyřídí bezodkladně, resp. do 90 dnů, přičemž **ve zvláštních případech o zpřístupnění rozhoduje Rada Ústavu pro studium totalitních režimů**; ochrana osobních údajů v režimu zákona č. 140/1996 Sb., je stanovena v ust. § 10a cit. zákona;
 - f) právní režim nahlížení do archiválií dle zákona č. 499/2004 Sb., upravuje díkce ust. § 34, která uvádí, že **„Do archiválií uložených v archivech lze nahlížet jen na základě žádosti a za dodržení podmínek stanovených tímto zákonem a badatelským řádem“**. Z uvedeného je evidentní, že se nejedná o tutéž žádost jako dle zákona č. 140/1996 Sb. Související ochrana osobních údajů, jak vyplývá z ust. § 37 odst. 3 zákona č. 499/2004 Sb., je eliminována odst. 11 téhož ustanovení, přičemž zjevná provázanost právních předpisů, zákonů 499/2004 Sb., a 140/1996 Sb., je **zpečetěna poznámkou pod čarou č. 15**.
 - g) jestliže správní orgán prvního stupně, doslova „vnucuje“ jak žadateli, tak i Archivu postupovat dle zákona č. 140/1996 Sb., Archiv tvrdí, že takový postup je proti autonomii vůle žadatele a je zcela právně nepřipustný;
 - h) Archiv tvrdí, že neporušil povinnost vyplývající z ust. § 13 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb., a díkci zákona naplnil v nutném rozsahu, tudíž přijal a provedl opatření pro zajištění bezpečnosti zpracování osobních údajů s odkazem na badatelský řád, jehož podpisem následnou odpovědnost nese žadatel;
 - i) Archiv dále tvrdí, že analýza toho, který zákon měl být aplikován není vůbec namístě, jelikož badatel si dobrovolně vybral právní režim dle zákona č. 499/2004 Sb., se všemi právními důsledky. Výběr právního režimu je tedy závislý primárně na charakteru požadovaného materiálů (ust. § 82 odst. 4 zákona č. 499/2004 Sb.) s přihlédnutím k vůli žadatele.

IV.

Co se týká výše stanovení sankce, Archiv tvrdí, že vydané rozhodnutí o udělení pokuty je **nepřezkoumatelné a nesrozumitelné pro vady řízení**. Samotné rozhodnutí je dle právního názoru Archivu contra legem, tedy rozhodnutím nezákonným.

Podle ust. § 46 odst. 2 zákona o ochraně osobních údajů **„při rozhodování o výši pokuty se přihlíží zejména k závažnosti, způsobu, době trvání a následkům**

protiprávního jednání a k okolnostem, za nichž bylo protiprávní jednání spácháno.“

Úřad se nevypořádal v rámci odůvodnění svého rozhodnutí se žádným z výše uvedených aspektů. Archiv tvrdí, a z textu důvodové zprávy k cit. ustanovení zákona také vyplývá, že se jedná **o obligatorní podmínky** proto, aby vydané rozhodnutí bylo v souladu s platnou právní úpravou.

Bezesporu, správní orgán musí výši pokuty náležitě, tedy vždy řádně a srozumitelně odůvodnit.

Vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé, musí být jasný, srozumitelný a určitý, což o odůvodnění rozhodnutí v předmětné věci se říci nedá. Nepřezkoumatelné rozhodnutí nedává dostatečné záruky pro to, že nebylo vydáno způsobem porušujícím ústavně zaručené právo na spravedlivý proces.

V.

Na základě výše uvedeného Archiv navrhuje, aby orgán 2. stupně rozhodnutí orgánu 1. stupně dle ust. § 152 odst. 5 písm. a) **zrušil a rozkladu v plném rozsahu vyhověl.**

Mgr. Jana Poddaná, Ph.D.
ředitelka Archivu bezpečnostních složek